

İSLAM AHLAK FELSEFESİNE GİRİŞ

DEĞERLER EĞİTİMİ MERKEZİ YAYINLARI

© Eserin Her Türlü Basım Hakkı Anlaşmalı Olarak
Değerler Eğitimi Merkezi Yayınlarına aittir.

ISBN : 978-605-4036-25-7
Sertifika No: 16093

Kitabın Adı

İslam Ahlak Felsefesine Giriş

Kitabın Yazarı

Prof. Dr. Cafer Sadık YARAN

Yayın Koordinatörü

Dr.Mahmut ZENGİN

Kapak Tasarım

Nihal KOÇAN

Baskı-Cilt

Pasifik Ofset
0212 412 17 77

Dem Yayınları Ensar Neşriyat Tic. A. Ş. Organizasyonudur.

1. Basım

Ocak 2011

İsteme Adresi

Kıztaşı Cad. No: 10 Fatih / İstanbul

Tel : (0212) 491 19 03 – 491 19 04 Faks : (0212) 491 19 30

www.ensarnesriyat.com.tr ensar@ensarnesriyat.com.tr

İSLAM AHLAK FELSEFESİNE GİRİŞ

Prof. Dr. Cafer Sadık YARAN

Ocak 2011

Prof. Dr. Cafer Sadık Yaran

1964 yılında, Ordu'nun Fatsa ilçesinde doğdu. Orta öğrenimini Ordu İmam Hatip Lisesi'nde, yüksek öğrenimini Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. 1987'de Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Din Felsefesi araştırma görevlisi oldu. 1994'de İngiltere'de, University of Wales'de, "The Argument from Design in Contemporary Thought" konulu tezi ile Doktorasını tamamladı ve dönüşünde Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Din Felsefesi öğretim üyesi olarak çalışmaya başladı. Aynı Fakültede 1999'da Doçent oldu. 2003'de İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne atandı. 2006 yılında Din Felsefesi alanında profesör oldu. Son yıllarda, Din Felsefesi yanında, İnfornel Mantık ve özellikle de İslam Ahlak Felsefesi konularında çalışmalar yapmaktadır. Halen aynı Fakültede Felsefe ve Din Bilimleri Bölüm Başkanlığı ve öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

Yayınlanmış Kitapları:

1. *İnfornel Mantık* (İstanbul: Rağbet Yayınları, 2010).
2. *Din Felsefesine Giriş* (İstanbul: Rağbet Yayınları, 2010)
3. *Ahlak ve Etik* (İstanbul: Rağbet Yayınları, 2010)
4. *Dini Tecrübe ve Meunet* (İstanbul: Rağbet Yayınları, 2009).
5. *Understanding Islam* (Edinburgh: Dunedin Academic Press, 2007).
6. *İslam'da Ahlakın Şartı Kaç?* (İstanbul: Elif Yayınları, 2005)
7. *Change and Esence* (co-edition) (Washington, D.C.: R.V.P., 2005)
8. *Muslim Religious Experiences* (Lampeter: Religious Experience Research Centre, 2004).
9. *Islamic Thought on the Existence of God* (Washington, D.C.: R.V.P., 2003).
10. *Bilgelik Peşinde* (Ankara: Araştırma Yayınları, 2002).
11. *İslam ve Öteki* (Derleme), (İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2001).
12. *Din Felsefesinde Tanrı İnanıcının Akliliği* (Samsun: Etüt Yayınları, 2000).
13. *Kötülük ve Teodise* (Ankara: Vadi Yayınları, 1997).
14. *Din ve Bilim* (Derleme), (Samsun: Sidre Yayınları, 1997).
15. *Metinlerle Din Felsefesi* (Derleme), (Samsun: Etüt Yayınları, 1997).

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMEL KAYNAKLAR.....	11
I. Kur'an	14
II. Hadis ve Sünnet.....	16
III. Antikçağ Felsefi Ahlakı.....	18
IV. İslam Ahlak Filozoflarının Eserleri.....	22
V. Özet ve Sonuç.....	23

İKİNCİ BÖLÜM

BELLİ BAŞLI EKOLLER.....	25
I. Geleneksel Dini Ahlak.....	27
II. Tasavvufi Ahlak.....	29
III. Kelami ve Fıkhi Ahlak.....	31
IV. Felsefi Ahlak.....	33
V. Özet ve Sonuç.....	34

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KLASİK TEMEL ERDEMLER.....	35
I. 4 Temel Erdem.....	37
II. Nefsin 3 Gücü	39
III. 3 Toplumsal Sınıf.....	39
IV. Klasik Erdemlerle İlgili Değerlendirmeler.....	40
V. Özet ve Sonuç.....	42

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ERDEM ETİĞİNİN YENİDEN YAPILANDIRILMASI.....	43
I. Adalet.....	49
II. Muavenet (İhsan).....	51
III. İffet.....	53
IV. Merhamet.....	54
V. Özet ve Sonuç.....	57

BEŞİNCİ BÖLÜM

GENEL İLKELER.....	59
I. Modern Dönemde Erdemden İlkeye Yöneliş.....	61
II. Kant İlkelerinin İslam Ahlakına Yansımaları.....	62
III. İçeriksiz ve Yarı-içerikli İlkeler.....	69
IV. İçerikli İlkeler.....	71
V. Özet ve Sonuç.....	75

ALTINCI BÖLÜM

BİREYSEL AHLAK.....	77
I. Mevlana'ya Atfedilen 7 Öğüt.....	80
II. Övülen İyi Huy ve Davranışlar.....	88
III. Yerilen Kötü Huy ve Davranışlar.....	94
IV. Sevginin Ahlaki Önemi ve Modernite.....	95
V. Özet ve Sonuç.....	101

YEDİNCİ BÖLÜM

AİLE AHLAKI.....	103
I. Aile Oluşturmada Doğru Niyet.....	105
II. Eş Seçiminde Doğru Karar.....	109
III. Eşlerin Birbirine Karşı Sorumlulukları.....	111

IV. Çocuklar ve Akrabalarla İlgili Sorumluluklar.....	113
V. Özet ve Sonuç.....	116

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İŞ AHLAKI	117
I. Üretim ve Tüketimle İlgili Dini Emirler ve Öğütler.....	120
II. Klasik Dönem Felsefi İş Ahlakı Erdemleri.....	122
III. Modern Dönem felsefi İş Ahlakı İlkeleri.....	126
IV. İş Ahlakı Kuram, İlke ve Erdemlerinin Tasnifi.....	127
V. Özet ve Sonuç.....	134

DOKUZUNCU BÖLÜM

ÇEVRE AHLAKI.....	135
I. Yararlılık Kuramı.....	139
II. Sorumluluk Kuramı.....	143
III. Erdemlilik Kuramı.....	146
IV. Bilgelik Kuramı	148
V. Özet ve Sonuç.....	150

ONUNCU BÖLÜM

TOPLUMSAL AHLAK.....	151
I. Farklılıkları Abartmamak, Birbirinin Dilini, Dinini Öğrenmek	154
II. Empatili, Hoşgörülü ve Birleştirici Olmak.....	160
III. Adaletten Ayrılmamak, Sevgi Yolunu İzlemek.....	164
IV. Baskı Yapmamak, Ahlaklı Davranmak.....	168
V. Özet ve Sonuç.....	169

ONBİRİNCİ BÖLÜM

MANEVİ AHLAK.....	171
I. Marifetullah ve İhlas.....	174
II. İhsan ve Ubudiyet.....	175
III. Mehafetullah ve Takva.....	176
IV. Muhabbetullah ve Rıza.....	176
V. Özet ve Sonuç.....	178

ONİKİNCİ BÖLÜM

ÖTEKİ DİNİ AHLAKLARLA KARŞILAŞTIRMA.....	179
I. Yahudilik ve Hıristiyanlık.....	182
II. Hinduizm ve Budizm.....	187
III. Caynizm ve Sihizm.....	195
IV. Konfüçyanizm ve Taoizm.....	196
V. Özet ve Sonuç.....	202

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BATI AHLAK FELSEFESİYLE KARŞILAŞTIRMA.....	203
I. Batı Ahlak Felsefesinin Kaynakları.....	205
II. Metaetik.....	206
III. Normatif Etik.....	213
IV. Uygulamalı Etik.....	217
V. Özet ve Sonuç.....	218

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇÖZÜM BEKLEYEN AHLAKİ BUNALIMLAR.....	221
I. Ahlak Bunalımının Teorik ve Pratik Yönü.....	223
II. Dünyada Ahlaki Bunalımlar.....	224
III. Türkiye’de Ahlaki Bunalımlar.....	226

IV. Ahlaki Sıçrayış İhtiyacı.....	227
V. Özet ve Sonuç.....	229
BİBLİYOGRAFYA.....	230